No 49.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.



Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitensteden f 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 20 OCTOBER.

AMSTERDAM, 19 October.

De *Noord-Brabander* heeft onlangs een artikel geleverd ten betooge, dat de regeling der Oostersche zaak zoo lang uitblijft. Inderdaad, zulks moet niet slechts bevreemden; het verontrust. Er bestaan hier tweederlei redenen, welke de Katholijken angstvallig de oplossing doen te gemoet zien. Het geschonden regt vergt herstel, de godsdienst voorziening.

Is de Gouverneur-Generaal in zijn regt tegenover Mgr. Grooff? Ja of neen? Wij hebben niet een enkel fatsoenlijk mensch zien optreden, die het toestemmend antwoord voor zijne rekening durfde nemen. Eene eenparige kreet van afkeuring, van verfoeijing, van afschuw heeft het verbanningsbesluit begroet, en de enkele schrijvers, welke hunne pen hebben geleend, om den willekeur te verdedigen, hebben het geraden geoordeeld, hunne schandelijke slaafschheid of vooringenomenheid onder de naamloosheid te verbergen. Zij vonden geen weerklank.

Wij zullen niet op nieuw treden in eene uiteenzetting der bewijsgronden. Wij willen nu slechts constateren, dat de maatregel van uitjaging, door een roekeloos gouverneur-generaal tegen een katholijk bisschop gepleegd, door het gansche land, dat is door lieden van allerlei gezindheid, is beschouwd geworden en veroordeeld, als eene daad van oppermagtige willekeur, de vrucht van een misbruik van magt, dat door geen voorwendsel hoegenaamd is te regtvaardigen of te verschoonen.

Dat de minister van koloniën het ook alzoo opneemt bewijst het besluit van den 5 Mei. Dat besluit heeft het zegel gedrukt op de volks-opinie. De regering eerbiedigt de door Mgr. Grooff uitgevaardigde suspensie, en in plaats van te vorderen, dat zijne Hoogwaardigheid die zoude intrekken, heeft zij die, voor zooveel in haar was, bevestigd, met de burgerlijke aanstelling in te trekken, nadat de geestelijke was ontnomen. Het besluit huldigt alzoo de gedragslijn van Mgr. Grooff, en veroordeelt daardoor van zelf die van den autocratischen gouverneur-generaal.

Indien dit zoo is — en kan men daaraan twijfelen? — dan vragen wij, wat verhindert, dat men onmiddellijk en volkomen regt geve, aan wien regt toekomt? Wat belet, dat de zaak van den Oost worde geregeld op een voet, overeenkomstig de regten der Katholijken en het misbruik van magt gemaakt door een ambtenaar des lands?

Het kan niet anders of de Katholijken moeten het zich dikwijls afvragen. En bij de bewustheid, die zij hebben, dat hunne regten gekrenkt zijn, en dat die hoon, hun aangedaan, als dusdanig, ook door de regering is erkend, moeten zij op het denkeeld komen, dat, dewijl de regering geene verdere maatregelen neemt, om het geleden onregt te herstellen, zij voornemens is geworden, den willekeur ongestraft latende, het onregt te huldigen. Die gevolgtrekking ligt voor de hand.

Zal dat waar zijn? Zal het waar zijn, dat, in Nederland het onregt openlijk door volk en regering zij erkend, zonder het weg te nemen? Zal het waar zijn, dat in het vrije Nederland, in onze vrije eeuw, de willekeur openlijk en onbeschaamd zal zegevieren boven het regt? Zal het waar zijn, dat een Katholijk Bisschop, omdat hij Katholijk is, straffeloos kan worden gehoond, verguisd, gelasterd, gebannen? Waar is dan de vrijheid van godsdienst? Waar is dan de persoonlijke vrijheid?

Te regt verontrusten zich daarover de Katholijken; want indien een aanzienlijk persoon, gelijk de bisschop is, wiens handeling en verhevene betrekking gewaarborgd zijn door de overeenkomst van twee souvereine mogendheden, en die daarom onder de bescherming staat van het volkenregt, zoo kan worden mishandeld; welke waarborg heeft dan elk ander Katholijk, die alleen de bescherming heeft van de doode letter eener zoo dikwerf ontdokene wet, dat hij niet prijs zal staan aan miskenning en verdrukking? Zijne persoonlijke vrijheid, zoo wel als de godsdienstige vrijheid is bedreigd, en zijne Godsdienst, waaraan hij meer hecht dan aan het leven, zal op den haar eigen bodem niet veilig zijn.

Men beschouwe de zaak van Mgr. Grooff niet als een geïsoleerd feit. Zijn uitbanning moge slechts het gevolg zijn van de meer dan eens uitgespatte grillen van den gouverneur-generaal; maar de bevestiging van die daad van willekeur kan en zal niet anders zijn, dan de invloed van een beginsel, dat ten spijt van regt, en tot schande der denkbeelden onzer eeuw, uitgaat van godsdienstige vijandschap, en eindigt met verdrukking en vervolging der Katholijken.

Ziedaar, welke gegronde vrees de Katholijken ontstemt omtrent hunne regten en de zaak van Mgr. Grooff, die tevens ook de hunne is; want in hem zijn alle Katholijken beleedigd. Maar het is niet daarover alleen, dat de Katholijken bezorgd zijn, zij zijn het evenzeer over den ellendigen toestand, waarin hunne betrekkingen op Java verkeeren. En daarover spreken wij nader.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 October.

STATEN-GENERAAL.

ZITTING VAN MAANDAG 19 OCTOBER. (*)

Opening van het zittingjaar 1846—1847.

Nadat Z. M. in de orde bij het Programma bepaald naar de Vergaderzaal der Staten-Generaal was gereden, plaatste zich Z. M. op den Troon en sprak de volgende rede uit:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Bij het hervatten der belangrijke taak, welke door de Grondwet aan de Wetgevende Magt is opgedragen, verheugt het Mij aan Uw Edel Mogenden op nieuw de verzekering te kunnen geven, dat Onze betrekkingen met de andere Mogendheden zich door goede verstandhouding kenmerken.

De onderhandelingen met Rusland gevoerd, hebben het verlangde doel mogen bereiken, en de belangen der zoo aanzienlijke Nederlandsche Scheepvaart op dat Keizerrijk zijn thans op de meest voldoende wijze gewaarborgd.

Eene overeenkomst met Frankrijk aangegaan, tot opheffing van Scheepvaart-regten op den Rijn, mag als eene nadere schrede beschouwd worden ter verkrijging eener algemeene vrijstelling van dien voornamen handelsweg.

Door het onlangs met Belgie gesloten Traktaat van Handel en Scheepvaart, zijn de handelsbetrekkingen der beide Staten op eene billijke wijze geregeld, en, zoo veel doenlijk was, van belemmeringen ontheven.

De moeijelijkheden, welke onze handel met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika heeft ondervonden, door de zware regten aldaar op het voornaamste Onzer Koloniale producten gelegd, zijn op de meest wenschelijke wijze weggenomen.

Mijne bijzondere zorg blijft gewijd aan de welvaart der Overzeesche Bezittingen. Er hebben daar misgewassen plaats gehad, doch de uitzigten voor den nieuwen oogst waren gunstig.

Twee Vorsten van het Eiland Bali hadden onze vlag beleedigd en de traktaten geschonden. De dapperheid onzer Zee- en Landmagt heeft dien euvelmoed beteugeld, het miskend gezag hersteld en de belangen van scheepvaart en handel verzekerd.

Beide deelen der Krijgsmagt hebben bij voortduring aanspraak op Mijne goedkeuring.

De versterking van het Zeewezen door aanbouw van Stoom-Oorlogschepen, maakt het onderwerp van overwegingen uit.

De onderscheidene takken van het Buitenlandsch Bestuur gaan voort regelmatig te werken.

Omtrent den staat van het Onderwijs en de beoefening van Wetenschappen en Kunsten, mag bij voortduring een gunstig getuigenis gegeven worden.

Handel, Scheepvaart en verdere ondernemingen van Nijverheid, werden over het geheel met levendigheid gedreven, doch de uitkomsten waren niet allen even gunstig, ten gevolge van oorzaken, waarvan de druk mede overal elders werd gevoeld. De vermeerderde uitvoer van sommige onzer voortbrengselen, sedert korten tijd ontstaan, kan, zoo voortgaande, voor onze Landbouwers en Handelaars groote voordeelen opleveren.

De rampen, welke het misgewas van een der voornaamste voedingsmiddelen had kunnen te weeg brengen, zijn boven alle verwachting gelenigd, zoowel door het zachte jaargetijde, hetwelk de Voorzienigheid heeft geschonken, als door de maatregelen in overleg met Uw Edel Mogenden genomen, en door de meest lofwaardige algemeene medewerking.

Daar de oogst van het bedoelde gewas en van enkele andere veldvruchten ook in dit jaar overvloedig is geweest, is de aanvankelijke bestendiging der wettelijke bepalingen tot aanmoediging van den invoer van levensmiddelen, raadzaam te achten, en zal zij een der eerste onderwerpen uitmaken, waarop de aandacht van Uw Edel Mogenden zal ingeroepen worden.

Door herhaalde hooge waterstanden op de rivieren, mitsgaders door hooge zeevloeden en stormen, zijn in den afgeloopen winter aanmerkelijke schaden veroorzaakt, waarin heeft moeten worden voorzien.

De verschillende maatregelen tot herstel van 's Rijks geldmiddelen aangewend, hebben alsnu hunne volkomene uitvoering verkregen. Zij hebben aan de verwachting beantwoord, of die zelfs overtroffen.

In de tegenwoordige zitting zal de medewerking van Uw Edel Mogenden gevraagd worden tot vaststelling der Begrootingen en der Wet op de Middelen voor het aanstaande twee-jarig tijdvak; zoo mede tot verdere bevestiging van orde en vereenvoudiging in het geldelijk beheer.

(*) In onze buitengewone uitgave, dezen middag ten 3½ ure aan de Beurs en de Koffijhuizen alhier gebragt, is verkeerdelijk den datum van 18, in plaats van 19 October opgegeven.

De verbetering van het Muntwezen heeft zeer aanmerkelijke vorderingen gemaakt, in die mate, dat het geheel herstel binnen een niet verwijderd tijdsverloop met vertrouwen mag worden te gemoet gezien. Om nogtans ons muntstelsel op hechte grondslagen te doen rusten, worden er nog wettelijke bepalingen gevorderd, welke, zoo Ik hoop, in den loop dezer zitting aan Uw Edel Mogenden zullen kunnen aangeboden worden.

Er zullen almede in deze zitting aan Uw Edel Mogenden worden ingediend ontwerpen van wet, bevattende het geheele Wetboek van Strafregt, waarbij acht geslagen is op de aanmerkingen zoo wel laatstelijk als vroeger over dit onderwerp aan de Regering medegedeeld.

Zoodra Ik zal hebben goedgekeurd de voordragten, welke Ik binnen eenigen tijd te gemoet zie, betreffende het Binnenlandsch Bestuur, mitsgaders het te geven gevolg aan art. 6 der Grondwet, zullen de daartoe betrekkelijke wets-ontwerpen bij Uw Edel Mogenden ter overweging gebragt worden.

Zonder dat Ik de overige wets-ontwerpen vermelde, welke Uwe Vergadering zullen kunnen bezig houden, zal het aan Uw Edel Mogenden reeds gebleken zijn, dat het niet aan gewigtigen arbeid zal ontbreken.

Wij allen, Edelmogende Heeren! zullen daarbij slechts één doel voor oogen hebben: het waarachtig welzijn van het Vaderland. Om dat te bereiken zullen wij gewis onze vereenigde krachten inspannen, en Wij zullen ons daarvan door niets laten aftrekken. Moge de Almagtige onze pogingen ondersteunen, en ook door de vruchten van onze werkzaamheden, zijnen zegen over ons Nederland uitstorten.

Van hoe vele kanten de omwenteling van Geneve ook reeds beschouwd zij, met betrekking tot den onmiddellijken invloed, dien zij terstond op de belijders van het Protestantisme en katholicisme gehad heeft, is zij tot dusverre niet gadegeslagen. Onder dit gezigtspunt bezien, levert zij echter hoogst belangrijke verschijnselen op. Zie hier, wat een particuliere correspondent van Geneve dienaangaande aan de *Gazette de Lyon* schrijft:

»Wat het duidelijkste blijkt uit den tegenwoordigen toestand, is, dat aan de protestantsche nationaliteit van Geneve een doodelijke slag is gebragt. De hoovaardige stad, die zich met zeker welgevallen het protestantsche Rome liet noemen, is zigtbaar getroffen door de hand der Voorzienigheid. De aristocratie vlugt of verbergt zich. De protestantsche geestelijkheid is verslagen. Hare beschermers zijn voortaan onvermogend. Zij heeft gegronde redenen om het nieuw geestelijk opperhoofd te vreezen, dat de volksmenigte haar heeft opgedrongen.

De Katholijken zijn bedaard en wachten met vertrouwen den gang der gebeurtenissen af. Zij hebben de gestelde magt ondersteund: dit was hun pligt, zij hebben dapper hun leven gewaagd en hun bloed vergoten. Eene katholijke compagnie uit de omstreken was het, die aan het moorddadigst vuur zich heeft blootgesteld. Bijna alle gewonden en dooden zijn katholijk. Intusschen kon toch geene genegenheid hen voor het gevallen bestuur bezielen. Zoo dit toch in de bondskwestien, uit baatzuchtige oogmerken, regtschapenheid had aan den dag gelegd, in zijne daden van inwendig beheer stelde het zich voor deze gedwongene onpartijdigheid ruimschoots schadeloos. Dit zelfzuchtig bestuur, beheerscht door het geheim genootschap van de *Protestantsche Unie*, heeft de Katholijken, vier jaren lang, de vinnigste knevelarijen doen verduren. Het verjoeg onzen pastoor, den eerw. Marilley, thans bisschop van Lausanne. Het deed twee jaren lang met boosaardige bedoelingen, den herderlijken zetel alhier ledig blijven. Het nam openlijk deel aan alle pogingen van proselytisme, door middel van omkooping, waardoor onzen armen een zoo groot kwaad berokkend is. De mannen van het nieuwe bestuur, schoon bij uitstek ongodsdienstig, schoon vrienden der vrijscharen (en mogelijk wel juist *daarom* Red.) hebben minder geestdrift voor het protestantisme, dan hunne voorgangers. Zij behoeven, overigens, de hulp der katholijken, om zich staande te kunnen houden; *zelfs hebben zij ons reeds aanbiedingen gedaan!*

In de *Staats-Courant* van den 17den dezer, herinnert de Minister van Financiën de belanghebbenden, dat het bedrag der abusivelijk in omloop gebragte Coupons, hetwelk bij de aflossing of verwisseling der schuldbrieven, waartoe ze behoord hebben, dagelijks ten kantore van den Agent van het Ministerie te Amsterdam kan worden ontvangen, zijnde bij die herinnering eene lijst der nommers van de bedoelde coupons gevoegd, ten bedrage van ongeveer 150 stuks.

De Staatscommissie, belast met het examineren van personen, die in diplomatieke betrekkingen wenschen te treden, heeft den 14den te 's Gravenhage eene bijeenkomst gehouden in het hôtel van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

Laatstleden Vrijdag werd in de H. Theresia-Kerk te 's Gravenhage, ter gelegenheid van het patroonfeest, door Mgr. Ferrieri, Nuntius van Z. H. bij het hof der Nederlanden, eene plegtige Mis gecelebreerd. Des avonds heeft de Weleerw. heer van Brussel, na de solemnele vespers, eene treffende predicatie gehouden.

De *Noord-Brabander* wil weten, dat de heer de la Sarraz, minister van buitenlandsche zaken, zijn voornemen zou hebben te kennen gegeven, om eerdaags zijne portefeuille neder te leggen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Oct. Het schijnt thans zeker, dat de heer Guizot ernstig bedacht is op eene tusschenkomst in de Zwitsersche aangelegenheden, en dat hij reeds nota's in dien geest naar de kabinetten van Pruissen en Oostenrijk heeft opgezonden, ten einde de voorwaarden dier tusschenkomst te regelen. De vertegenwoordigers der beide kabinetten hebben reeds onderscheidene malen met den heer Guizot een onderhoud gehad.

— Graaf Rossi, gezant van Frankrijk bij den H. Stoel, is door Z. M. in bijzonder gehoor ontvangen en is vervolgens bij de koninklijke familie ter tafel genoodigd.

— De Beij van Tunis, wordt den 20 of 25 dezer te Toulon verwacht, waarna hij naar Parijs vertrekken zal. Men verwacht, dat de Vorst ook aan Engeland een bezoek zal brengen.

— Men leest in de *Constitutionnel:*

»Er zijn zeer vele verschillende meeningen ontstaan aangaande het verblijf van den graaf van Montemolin, na zijne ontvlugting van Bourges. Wij kunnen verzekeren, dat de graaf zich niet te Londen, maar in de nabijheid dier stad te Richmond ophoudt. De generaal Cabrera bevindt zich ook in Engeland."

Een ander dagblad deelt een brief van Oporto mede, dat Cabrera aldaar van Londen zou zijn aangekomen.

— Acht geestelijke zusters van het gesticht der *Soeurs-de-Notre-Dame*, zullen den 30 dezer maand naar Oregon vertrekken, om aldaar, even als zoo vele andere geloofsheldinnen, die haar zijn voorgegaan, zich aan het onderwijs en de opvoeding der jeugd in die streken te wijden.

MADRID 12 Oct. Eergisteren avond ten 10 ure is het huwelijk van de koningin met haren neef den Infant Don Francisco d'Assisi, en dat van den hertog de Montpensier met de Infante Luisa Fernanda, in tegenwoordigheid van het geheele hof, op het paleis met de grootste plegtigheid gesloten.

Daar eergisteren tevens het geboortefeest van H. M. koningin Isabelle gevierd werd, heeft de familie van den Infant Don Francisco d'Assisi, zich met groote staatsie naar het paleis begeven om HH. MM. en HH. KK. HH. deswege geluk te wenschen. Er was een buitengemeene toevloed van nieuwsgierigen aan het paleis, om de Fransche prinsen te zien aankomen, die met de levendigste toejuichingen zijn begroet. De heer Isturitz heeft bij die gelegenheid het grootkruis van het legioen van eer ontvangen, alsmede eene prachtige snuifdoos met het portret van koning Lodewijk Philips, met brillanten omzet. Aan meerdere dignitarissen van het rijk zijn kostbare geschenken uitgedeeld. Nog hebben de hertogen onderscheidene decoratiën medegebragt, voor de hooge ambtenaren van staat en de personen van het paleis en onder anderen twee grootkruizen van het legioen van eer, t. w. voor den Infant Don Francisco d'Assisi en voor den hertog van Rianzeres. Men zegt, dat zes dames tot den hoogen adel van Spanje behoorende, tot hofdames van H. M. benoemd zijn.

De presidenten van het wetgevende ligchaam hebben mede hunne opwachting bij de Fransche prinsen gemaakt.

Ten negen ure des avonds stelden zich alle genoodigden tot de gewigtige plegtigheid zich in beweging en begaven zich naar de troonzaal.

Deze zaal is de prachtigste van het paleis. De grond is met mosaik marmer belegd en de zoldering rijk beschilderd; kostbare rood fluwelen behangsels bedekken de wanden en worden afgewisseld door groote spiegels met gouden gedrevene lijsten.

Nadat de commissien van den Senaat en de kamer der Gedeputeerden, de Granden van Spanje, de edellieden, en hooge ambtenaren in de troonzaal hadden plaats genomen, werden HH. MM. aangekondigd, die zich op den troon plaatsten. Om den troon stonden de zetels, voor de Infante, den Infant Don Francisco d'Assisi; zijn vader Don Francisco de Paula den hertog de Montpensier en den hertog van Aumale in de volgens de etiquette vereischte orde gerangschikt.

Zoodra de hertog van Montpensier de zaal binnentrad, klommen HH. MM. van den troon en plaatsten zich met de Infante en den Hertog van Montpensier voor een altaar, hetwelk aan het einde der zaal was opgerigt, voor hetwelk de Patriarch van Indië, aartsbisschop van Grenada, in bisschoppelijk gewaad en omgeven van talrijke prelaten, reeds had plaats genomen. De aartsbisschop zette den mijter op en las het gewone formulier.

De Koningin en de Infante spraken het *ja*-woord met schroomvalligheid uit. De hertog van Montpensier antwoordde in het Spaansche met eene vaste, heldere stem.

Daarna sprak de Prelaat de sacramenteele woorden uit, waarmede het huwelijk van H. M. Koningin Isabella met den Infant Don Francisco d'Assisi en dat van H. K. H. de Infante Dona Luisa-Fernanda met Z. K. H. den hertog van Montpensier was *gesloten*. Na de plegtigheid begaven de doorluchtige echtgenooten zich naar hunne vertrekken.

H. M. was gekleed in wit moiré met zilveren kant omzet; zij droeg een prachtige diadeem en eene kostbare halsketting, beide van brillanten; om haar midden een ceinture met lang afhangende kwasten van diamanten. Op hare borst prijkten de versierselen van het grootkruis der orde van Maria Louisa.

De Infante droeg een kleed van dezelfde kleur en in denzelfden smaak als de Koningin maar een weinig minder kostbaar.

De Infant Don Francisco d'Assisi droeg de uniform van kapitein-generaal. Onder de vreemde ordeteekenen die zijne borst versierden, merkte men op het grootkruis van het legioen van eer. Zijne kommandeurstaf was van paarlemoer, bovenop met eene groote diamant versierd.

De hertog van Montpensier droeg de uniform van veldmaarschalk. Onder zijne decoratiën schitterde de ridderorde van het Gulden Vlies.

De hertog de Rianzeres droeg het grootkruis van het Legioen van Eer, de heer Donozo Cortes, het kruis van groot-officier dierzelfde orde.

Onder de genoodigden merkte men op, den heer Ferreo, voormalig president van den raad van Ministers vóór de regering van Espartero; den heer Manuel Joze Quintana en de generaals Serano en Dominguez. De heer Alexandre Dumas woonde in groot kostuum de plegtigheid bij. Twee fransche schilders hadden geschikte plaatsen ingenomen om schetsen te maken.

Gisteren morgen heeft in de kerk van Notre Dame d'Atocha onder eene plegtige Mis, gecelebreerd door Mgr. den Patriarch van Indië, omstuwd van eene aanzienlijke priesterschaar, de verdere inzegening der beide huwelijken en de wijding der ringen plaats gehad.

Het schoonste weder begunstigde dezen vorstelijken optogt. Morgen en overmorgen zal de plegtige handkus plaats hebben. Daarna zullen HH. MM. en HH. KK. HH. de hoofdstad verlaten, om zich naar het koninklijk kasteel te Aranguez te begeven.

— Men verneemt, dat Koningin Isabella, als een schitterend bewijs harer bijzondere achting voor den graaf de Bresson, dien gezant heeft verheven tot de waardigheid van Grande van Spanje 1e klasse, en dat hem de titel van hertog van Santa Isabel voor hem en zijne opvolgers is verleend.

— Het officiëel blad, de *Gazete* van Madrid, bevat het Koninklijk besluit, waarbij aan den Infant Don Francisco d'Assisi den titel van Koning en Majesteit wordt toegekend.

— Men had gezegd, dat de Cortes den 15 October, na afloop eener koninklijke zitting, zouden ontbonden worden. De dag daartoe is echter nog niet bepaaldelijk vastgesteld, maar het is thans zeker, dat er geene koninklijke zitting zal plaats hebben. De ontbinding zal geschieden krachtens een koninklijk decreet.

— Den 16, zegt men, zullen de groote huwelijks-feesten een aanvang nemen. Madrid is vol nieuwsgierigen, die uit alle oorden van Spanje derwaarts zijn gekomen. Volgens het algemeen gevoelen zullen de Hertogen van Montpensier en van Aumale, Madrid den 20 of 22 October verlaten.

— Nu het Engelsch dagblad de *Times*, door zijne lastertaal het huwelijk des hertogs van Montpensier niet heeft kunnen beletten, tracht dat blad te doen gelooven, dat geheel Spanje gereed is, om door een algemeenen opstand tegen de vereeniging van den Franschen Prins met de Infante te protesteren. Het tory-blad heeft te Madrid correspondenten, die wonderlijk goed onderrigt zijn; zij ontdekken allerlei complotten, die daags voor het afzenden hunner brieven naar Londen moesten uitbarsten, maar die telkens door van den wil der zamenzweerders onafhankelijke omstandigheden worden verijdeld. Gelukkig voor Spanje, dat deze treurige berigten, die door de Engelsche pers met zulk een kwalijk verholen genoegen worden verspreid, van allen grond ontbloot schijnen te zijn. De volmaakte rust heerscht in de hoofdstad van Spanje, en niets doet voorzien, dat dezelve zal worden verstoord.

— De *Eco del Comercio* deelt een brief van Alge-

siras mede dd. 3 October, waaruit blijkt, dat het Engelsch eskader op nieuw koers zet naar Cadix. Het heeft te Gibraltar een aanzienlijk oorlogs-materieel ingenomen.

De *Esprit Public* bevestigt deze tijding, en voegt er bij, dat het vertrek van den admiraal Parker uit de baai van Algésiras, met overhaasting geschied is, en ten gevolge van instructiën, die hij van Madrid ontvangen had. De admiraal zou bovendien eene stoomboot de *Phenix* en een korvet, de *Spartan*, van het eskader hebben afgezonden, welke vaartuigen zich achtervolgens te Malaga, Carthagena, Alicante, Valencia en Barcelona hebben vertoond. Te Valencia zouden de Engelsche bevelhebbers aan den kapitein-generaal verklaard hebben, dat zij in last hadden, langs de kust te kruisen tot bescherming van de onderdanen van H. M. de Koningin van Engeland. Deze demonstratien zijn blijkbaar van een vijandelijken aard en worden in Spanje ook niet gunstig opgenomen.

Ditzelfde blad zegt ook, dat de Engelsche gezant bij het sluiten van het dubbel huwelijk niet tegenwoordig is geweest, maar dat die diplomaat naar Valencia is vertrokken, alwaar hij instructiën van zijn gouvernement wacht.

Berigten uit Londen zeggen, dat het Engelsch eskader, door tegenwind teruggehouden, eindelijk de straat van Gibraltar is uitgezeild, met oogwenk om weder voor Lissabon te kruisen.

— De *Clamor Publico* maakt gewag van eene Carlistische proclamatie, die te Caspe (provincie Saragossa) zou zijn aangeplakt. Ook spreekt de *Opinion* van eene Carlistische partij in Mueztrazos.

— De *Heraldo* deelt een berigt mede uit Lissabon, dd. 3 October, waarin gezegd wordt, dat men aldaar als zeker gelooft, dat Espartero binnen weinige dagen te Lissabon zal aankomen; men weet niet, welke houding het gouvernement ten zijnen opzigte zal aannemen. Intusschen wil men weten, dat het Portugeesch kabinet, ten gevalle van dat van Madrid, beloofd heeft, de Spaansche uitgewekenen naar eene der Azorische eilanden te vervoeren.

LISSABON, 7 Oct. Gisteren is in Portugal eene contra-revolutie uitgebarsten. H. M. heeft terstond het ministerie Palmela doen aftreden en den maarschalk Salhanda met de zamenstellen van een kabinet belast. Heden heeft de maarschalk tot ambtgenooten gekozen de heeren Farinho, *Justicie;* Portugal de Castro, *Marine;* Oliveira, *Binnenl. zaken.* Dien tengevolge zal waarschijnlijk de heer Gonzales Bravo weder als gezant naar het hof van Portugal vertrekken. De nationale garde is ontbonden.

ENGELAND.

LONDEN, 16 October. Dezer dagen liep hier het gerucht, alsof het gouvernement voornemens was eene leening te sluiten van 15 millioen p. St., ten einde Ierland op eene krachtdadige wijze te ondersteunen, door een belangrijk voorschot aan de spoorweg-compagniën.

— De stad Sunderland heeft hare stem met die van Manchester vereenigd voor den vrijen invoer van granen.

— Men wil, dat Lord John Russell naar Dublin zou zijn afgereisd, om aldaar met den Lord-Luitenant van Ierland over de hooge belangen van dat ongelukkig land te beraadslagen.

DUBLIN, 12 October. De berigten uit de verschillende districten van Ierland, behelzen nog slechts weinige tijdingen van wanordelijkheden. Het schijnt, dat de crisis voorbij is, en dat het volk, na het toppunt zijner ellende bereikt te hebben, eene meer verblijdende toekomst te gemoet ziet.

— De protestantsche Aarts-bisschop van Dublin heeft ll. Zondag, ten aanhoore van eene talrijke menigte, geprotesteerd tegen het gebeds-formulier, hetwelk, op last der Koningin, door den Aarts-bisschop van Canterbury was voorgeschreven, om God te smeeken, den geesel van den hongersnood af te wenden. Hij beweerde, dat de Koningin het regt niet had, zulk een last te geven, en dat het in de tweede plaats eene godslastering was, God te bidden, om de uitwerkselen zijner gramschap te doen ophouden, vermits de ramp, die Ierland trof, het gevolg was Zijner eeuwige raadsbesluiten.

De stoomboot van *Cambria*, die dezer dagen ter reede van Liverpool is aangekomen, heeft tijdingen van New-York medegebragt loopende tot den 30 September. Volgens die tijdingen heeft het Mexikaansch gouvernement de vredes-voorslagen, door de Vereenigde Staten gedaan, verworpen, en zulks niet op eene uitdrukkelijke wijze maar door het nemen van een uitstel, hetwelk door de Amerikaansche pers als eene formele weigering wordt beschouwd. Zie, hier hoe zich het half-officieel dagblad der Vereenigde Staten, de *Washington-Union* hierover laat hooren: »Het gouvernement van Mexico heeft bepaald, van aan het vertegenwoordigend congres, dat in het begin van December moet gehouden worden, opening van zaken te geven, met het doel van onderhandelingen voor den vrede aan te knoopen. Hoe meer wij de diplomatie van Mexico nagaan, des te meer bespeuren wij in haar een hardnekkig, tegenstreven, en des te dringender schijnt ons ook de noodzakelijkheid toe om den oorlog uit al ons vermogen door te zetten. Deze zal, wij twijfelen er niet aan, de gedragslijn onzer regering zijn."

Er is weder sprake van het bombarderen van St. Jan d'Ulloa en van een aanval op Tampico. Een millioen dollars is naar Nieuw-Orleans gezonden tot dekking van de oorlogs-kosten van den generaal Taylor.

Het kabinet van Washington heeft gemeend, het aanbod van bemiddeling van het Engelsch gouvernement in de oneenigheid met Mexico van de hand te moeten wijzen. Die weigering is aan den heer Pakenham, den Britschen gezant, in zeer heusche bewoordingen medegedeeld.

— Het veel besproken plan tot daarstelling eener 900 uren lange spoorweglinie in Noord-Amerika, welke de steden Washington, New-York, Baltimore, Boston, Philadelphia, Charleston en Nieuw-Orleans in onmiddelijke gemeenschap met den stillen Oceaan zal brengen, wordt op nieuw op het tapijt gebragt. Door middel van dien reusachtigen spoorweg van 900 mijlen, zou men, tien mijlen in één uur afleggende, in 8 dagen de westkust van Amerika bereiken, en in twee en dertig dagen van Liverpool naar China kunnen reizen. Dit werk zou 65 millioen dollars kosten, en binnen 15 jaar gereed kunnen zijn.

Tijdingen van Mexico berigten, dat alle departementen dier republiek zich ten voordeele van Santa Anna hebben verklaard. De gewezen dictator heeft niet den minsten tegenstand ontmoet om het bestuur weder in handen te krijgen. Den 30 Augustus hebben de leden van van het nieuwe kabinet hunne betrekkingen aanvaard. Het zijn de heeren: Monte, *Oorlog;* Pacheco, *Binnenlandsche Zaken;* Rejon, *Buitenlandsche Zaken;* en Farias, *Financiën.*

Bij het vertrekken der laatste berigten had Santa Anna zijne intrede in Mexico nog niet gedaan. Het departement Yucatan, dat zich van Mexico onafhankelijk had verklaard onder het bestuur van Paredes, heeft zich ook aan Santa Anna onderworpen, en zal, even als vroeger, een deel van de republiek Mexico blijven uitmaken.

Het eskader, bestemd voor de expeditie tegen Californië, heeft New-York den 26 September verlaten. Het bestaat uit drie koopvaardijschepen, door een oorlogskorvet begeleid, en met 800 koppen bemand. Een gabaar is met het krijgsmaterieel geladen.

Het Amerikaansche leger, onder bevel van den generaal Taylor, is den 10 September tot Seralvo voortgerukt, welke stad het zonder slag of stoot heeft ingenomen. Het leger, 12,000 man sterk, had, zegt men, in last, om op Monterey te marcheren. De generaal Ampudia, die te Monterey bevel voert, heeft slechts over 5 of 6000 man slecht geoefende troepen te beschikken.

De generaal Flores heeft aan het *Journal des Débats* door den heer Manuel Borja doen berigten, dat hij volstrekt niet voornemens is, de uitvoering der ontwerpen tot doorsteking van de landengte van Panama te verhinderen; doch dat hij zich ten doel stelt, zijne vorige standplaats weder te veroveren, waartoe hij eene leening heeft gesloten, onder verband van zijne eigene grondeigendommen. Desniettemin gelooft men, dat dit middel niet toereikend zal geweest zijn, en dat hij zich langs andere wegen geld zal hebben weten te verschaffen.

DUITSCHLAND.

KIEL, 9 October. Het Deensch gouvernement heeft besloten, de bezetting van Rendsburg in het hertogdom Sleeswijk met het dubbel van het tegenwoordig aantal troepen te versterken. Het schijnt overigens, dat de Koning thans meer dan immer gezind is, om het door hem aangenomen systema, betreffende Sleeswijk-Holstein, te handhaven.

— Men wil, dat eenige cursus van onze hoogeschool zullen worden opgeheven, omdat de professoren, die dezelve moeten houden, hun onderwijs niet willen inrigten naar de eischen van het Deensch gouvernement.

De gevolgen van de uitsluiting van Dr. Rupp van de Gustaaf-Adolf-Vereeniging beginnen reeds, eene voor het Pruissisch protestantisme zeer dreigende houding aan te nemen. Na de protestatiën van Darmstadt, Maintz en twintig andere steden van Duitschland, heeft eindelijk Halle het teeken gegeven tot eene volledige afscheuring der *Licht-Vrienden* van de heerschende kerk, door zich, als Ruppiaansche gemeente van Koningsbergen, onafhankelijk te verklaren van de heerschende kerk van den Staat. Deze nieuwe secte heeft eene verklaring openbaar gemaakt, die tevens hare geloofsbelijdenis bevat. In die verklaring wordt gezegd, dat zij niet gelooft aan eene volmaakt geopenbaarde waarheid, maar aan eene altijd voortgaande, voor volmaking vatbare openbaring, weshalve zij den bijbel ook niet aanneemt als de eenige rigtsnoer van haar geloof. Overigens predikt zij aangaande het leeraarsambt, hetwelk zij aan ieder der gemeentenaren, zonder andere bepaalde roeping, dan de *inblazing van den geest Gods*, opdraagt, de uitgestrektste toepassing van deze bijbelspreuk: »In ieder openbaren zich de gaven des geestes ten algemeenen [illegible]

— Het wordt van dag tot dag belangrijker, den loop der gebeurtenissen en de woelingen van den geest in [illegible]land na te gaan, welke haren oorsprong [illegible] uit dezelfde maatregelen, die het Pruissisch gouvernement te baat neemt, om de ontbinding van het [illegible] zoo mogelijk tegen te gaan. Een der [illegible] bladen van Berlijn ontveinst die woelingen [illegible], [illegible] de vrees te kennen, dat, indien de Koning niet spoedig de noodige maatregelen neemt, het grootst ge eelte van Duitschland, dat naar eene kerk haakt, waarin, ten minste in schijn, eenheid en vrede heerschen, zich ongetwijfeld in tallooze secten zal splitsen, ja welligt, even als Engeland, van de evangelische kerk afvallen en zich tot de Roomsch-Katholijke kerk bekeeren zal; en zulks zou tegenwoordig des te meer te vreezen zijn. Immers de omstandigheden doen zich thans daartoe zeer aanlokkend en verleidend voor, vermits een Paus op den Stoel van Rome zetelt, die van zijn edel en menschlievend karakter reeds onderscheidene blijken heeft gegeven, enz.

Men verneemt uit Georgië, dat, sedert het Russisch bestuur de Eerw. PP. Capucijnen zoo onbarmhartig uit hunne verschillende missiën had gerukt, de laatste priester, met name Antonius Glakof, die er gebleven was en op het collegie *de propaganda Fide* zijne studiën had volbragt, eensklaps verdwenen is. Men gelooft, dat hij heimelijk opgeligt en naar Siberië vervoerd is, omdat hij geweigerd had, tot de Russisch-schismatieke kerk over te gaan.

Berigten uit Tyrol melden, dat de Eerw. PP. Redemptoristen van Insprück thans in de onderscheidene provincien tot groote stichting der bevolking eene Missie houden. Teruggave van ontvreemde voorwerpen, verzoening en herstel van allerlei aard zijn de heilrijke vruchten van deze godvruchtige oefeningen en het verkondigen der eeuwige waarheden.

De laatste berigten uit Geneve loopen tot den 12. In de stad heerschte de volmaakste rust.

Des Zaturdags heeft het militair departement van het nieuwe bestuur 500 geweren en de noodige amunitie naar de kaserne van de voorstad St. Servais doen vervoeren. Nog 100 geweren zullen volgen.

Het voorloopig gouvernement heeft van de besturen van Waadtland, Bern en Aargau, die van dezelfde politieke kleur zijn, betuigingen van sympathie ontvangen. Intusschen begint men bij de leden der radicale partij, reeds eenig verschil van gevoelen te ontwaren aangaande de gedragslijn, die men na de overwinning denkt te volgen.

Ook te Lausanne heeft men de tijding van de ontbinding van den grooten raad te Geneve en de aanvaarding van het gouvernement door de radicale bewindslieden met salvo's van het grof geschut gevierd. Men verneemt van Bern, dat het corps diplomatiek zooveel mogelijk vermijdt, met het nieuwe gouvernement in aanraking te komen. Men wil zelfs, dat de gezanten van Pruissen en Rusland zich tot hunne hoven hebben gewend met verzoek om, hun verblijf naar een andere stad van Zwitzerland over te brengen.

Men schrijft uit Waadtlandt, dat de groote raad waarschijnlijk den 19 dezer maand tot het houden eener buitengewone zitting zal bijeen geroepen worden.

Te Lucern ging men intusschen voort met zich in geduchten staat van tegenweer te stellen.

De Waadtlandsche troepen zijn naar hun kanton teruggekeerd.

De leden van het voormalig gouvernement hebben zich voorloopig naar Mornay, een dorp in Savoye, begeven.

De *Fédéral*, het orgaan der behoudende partij, heeft opgehouden te verschijnen. Het wilde, zeide het blad, te gelijk met de constitutie en de wetten sterven.

— Het radicale gouvernement van Geneve heeft eene proclamatie uitgevaardigd, met het opschrift: *de wenschen van het Geneefsche volk.* Het *Journal des Débats* noemt dit manifest het werk van ontstemde hersenen.

— De tijding van het sneuvelen van den kolonel Chateau vieux, een der aanvoerders der Geneefsche militie, is onnaauwkeurig geweest, en men koestert thans de hoop, dat zijne wond geene ernstige gevolgen hebben zal.

— Den 25 zullen de verkiezingen voor de vertegenwoordiging een aanvang nemen; men vreest, dat er bij die gelegenheid botsingen zullen ontstaan. Die dag zal welligt nog meer over het lot van Geneve beslissen, dan de strijd, dien men voor eenige dagen heeft gevoerd.

— Het afgetreden gouvernement heeft geenszins de toegenegenheid der Katholijken wegdragen, aan wier belangen het vaak hinderlijk is geweest. Echter zijn de Katholijken, ten tijde van het gevaar, door beginselen van orde en gehoorzaamheid gedreven, het eerst aan het gouvernement ter hulp gesneld en hebben de meeste onversaagdheid aan den dag gelegd.

Dit moge het nieuwe gouvernement tot eene les ver-

strekken. Dat het zoo vrijgevig zij van aan alle burgers gelijke vrijheid te verleenen, dat het aan de Katholijken vrijheid van godsdienst toesta, en de secten-geest uit den staat verbanne, welke niet meer bestaanbaar is met de thans erkende groote beginselen, en het zal in de goedkeuring des volks datgene vinden, wat de kracht der gouvernementen uitmaakt.

Ook de *Fédéral* van Genève zijn gevoelen te kennen over de erkende daadzaak, dat de Jesuiten in Zwitserland tot voorwendsel dienden, om de Katholijken in hunne regten te krenken, nog meerdere bladen deelen volkomen dit gevoelen.

De *Constitutionnel Neuchâtelois* doet opmerken, dat alles wat op den Landdag tegen de Jesuiten is aangevoerd, aan vorige eeuwen en vreemde landen is ontleend:

»Men heeft van Lodewijk XIV, van het Edict van Nantes en deszelfs intrekking hooren gewagen; men heeft hooren spreken van de markiezin de Pompadour, van den markies de Pombal, van de breve van Clemens XIV, die men hardnekkig de benaming van bulle wil geven, ja zelfs van de ukasen van Keizer Alexander, en dit alles om te betoogen, dat de Jesuiten voor Zwitserland gevaarlijk zijn. Van Zwitserland zelf en van het tegenwoordig tijdvak is aangaande het verblijf der Jesuiten op het Zwitsersch grondgebied geen woord gerept, en zelfs niet één feit, niet een bewijsgrond aangevoerd."

Een ander protestantsch dagblad van Zwitserland maakt dienaangaande de volgende bedenkingen:

»Voorwaar, ons protestantisme bevindt zich in een treurigen toestand, en zijn lot is deerniswaardig, indien het waarlijk zoo zeer zou verzwakt zijn, dat het voor een handvol ongewapende Jesuiten zou moesten beven! Indien dit zoo is, dan moet men het protestantisme ten spoedigste den mond sluiten, opdat het niet langer protestere. Maar aangenomen, dat de Jesuiten onze vijanden zijn; in welk opzigt zijn zij dat? Zijn het onze staatkundige vijanden? Wij zijn immers sterker dan zij? Zijn zij vijanden van het protestantisme? Welnu, wij hebben immers ons Evangelie, onze predikanten, onze schrijvers? Laat ons dus geene zoo kinderachtige vrees voeden. Al die door de Jesuiten zijn opgegeten (men vergeve ons deze uitdrukking), die allen zijn nog in leven. De Katholijken daarentegen, die in Zwitserland vervolgd, beroofd en bestolen zijn geweest door de radicalen, en wien het tot heden toe nog heeft mogen gelukken, hunne eigendommen weder in hun bezit te krijgen, deze zijn geen ijdele droombeelden. De vrees, die de protestanten in Zwitserland voor de Jesuiten koesteren, is slechts het uitwerksel eener verhitte verbeelding en van vooroordeelen, die het gevolg zijn van eene gebrekkige opvoeding; het is eene ijdele vrees voor een ingebeeld kwaad, dat nergens te vinden is; het is eene bevreesdheid, even bespottelijk als die men voor de spoken heeft. Maar het kwaad, dat aan de Katholijken, vooral in Aargau, door de protestantsche radikalen is berokkend, dit is niets denkbeeldigs, noch bijgeloovigs; het is eene daadzaak, eene ontegenzeggelijke waarheid."

Het Fransche dagblad *la Presse*, over het voorgevallene te Genève sprekende drukt zich nagenoeg in den zelfden geest uit: De Jesuiten, zegt de *Presse*, waren slechts een voorwendsel om het katholicisme te bestrijden. De ontaarde vrijgeesterij en de verwoesting ademende passiën hebben de vrijkorpsen doen ontstaan. Derzelver pogingen zijn niet gelukt, maar de geest, die ze in het aanzijn riep, is des te meer versterkt, ja nog dreigender geworden. Door de mogelijkheid van nieuwe aanvallen bedreigd, hebben de zeven kantons, die reeds door hetzelfde geloof en door dezelfde belangen vereenigd waren, het verbond van onderlinge bescherming gesloten tegen het gevaar, dat hen bedreigde.

De *Presse* eindigt met te verklaren dat, ofschoon het zevenvoudig verbond in strijd moge zijn met den geest der bondsacte, zij, die, als vijanden van alle godsdienstige instellingen, eene daad van geweld jegens hunne eedgenoten hebben gepleegd, zich eerder aan wetsverkrachting hebben schuldig gemaakt, dan zij, die deze hunne instellingen tegen een goddeloozen aanval verdedigden en alzoo een maatregel namen, die op wettigheid, en op het natuurlijk regt eene wettige verdediging gegrond was.

ITALIE.

ROME, 8 Oct. Zoo als ik u gezegd heb, zal Z. H. zich bepalen tot het doen van eenige uitstapjes in de omstreken van Rome, zoo als naar Albano, Castel Gandolfo, Gerezano, Frascati en Tivoli, Z. H. zal des morgens uitrijden en des avonds terugkeeren. Gisteren heeft de H. Vader reeds zulk een togtje *una gita* gedaan. Hij vertrok omstreeks half negen naar Albano, alwaar hij ten tien ure aankwam. Deze kleine stad, gebouwd op de puinhoopen van de aloude villa van Pompejus, is sedert eenige jaren het geliefkoosde verlustigings oord der aanzienlijke Romeinen en vreemdelingen geworden. In de maand Junij heerscht er altijd veel meer levendigheid, dan in de andere steden in de omstreken van Rome.

De geheele bevolking heeft zich beijverd, om den H. Vader te ontvangen. Eene prachtige gedenkzuil, waarop een kolossaal standbeeld van Pius IX geplaatst was, stond op het plein der hoofdkerk. De straten waren met lauriertakken bestrooid; de vensters waren, even als te Rome, met draperiën behangen; men zou gezegd hebben, dat het eene herhaling was van het feest van den 8 September. Geheel het volk was vreugdedronken; »Albano," zoo riep men van alle kanten, »is de eerste stad, die Pius IX met zijn bezoek vereert."

Een uur van Albano ligt Castel-Gandolfo, alwaar men het pausselijk buitenverblijf vindt. Het is een schilderachtig dorp, aan de oevers van het fraaije meer van Albano gelegen, en dat het uitzigt heeft over den geheelen omtrek van Rome. Sinds lang zijn de Castellanen het oneens met de Albanezen. Het wekte dus den naijver van Castel-Gandolfo op, dat Z. H. Albano het eerst een bezoek gegeven had; aan dat naijverig gevoel was zelfs lucht gegeven in een van de opschriften, die Castel-Gandolfo versierden. Men las daar: *Ofschoon wy niet de eersten zyn om u in ons midden te zien, zyn wy echter niet de tweeden in u te beminnen.* De Paus, die gaarne iedereen gelukkig en te vreden maakt, heeft te Castel-Gandolfo veel langer vertoefd dan te Albano, en hierdoor werd het evenwigt tusschen de beide mededingers hersteld.

De H. Vader was zeer tevreden over het onthaal, dat hem op de beide plaatsen is te beurt gevallen. Hij heeft de inrigtingen ten algemeene nutte, die hij met eene waarlijk vaderlijke belangstelling heeft bezigtigd, met aanzienlijke geschenken begiftigd. Z. H. heeft de goedhartigheid zelfs zoover gedreven, dat hij de kinderen der christelijke scholen zelf heeft ondervraagd om zich in persoon van hunne vorderingen te overtuigen. Ten vier ure is de Paus weder naar Rome vertrokken, vergezeld van twee rijtuigen met gevolg en van eenige dragonders. Eene ontzettende menigte volks wachtte Z. H. aan de poort van St. Jan van Latranen op. Daar het voor de eerste maal was, dat de H. Vader Rome verlaten had, wilde het volk hem bij zijne terugkomst groeten, hoe kort zijne afwezigheid ook had geduurd.

— Volgens een geloofwaardig schrijven, heeft de H. Vader het plan gevormd tot daarstelling van eene soort van Staatsraad, zamengesteld uit de beide onder-secretarissen van Staat, uit prelaten, die te Rome de hooge waardigheden van het bestuur bekleeden, en eenige aanzienlijke leeken, welke voorloopige inrigting met der tijd die ontwikkeling zal erlangen, welke Z. H. noodig zal achten.

— Z. Em. de Cardinaal Gizzi heeft aan de verschillende legatiën en andere autoriteiten in den Kerkelijken Staat een rondgaanden brief, dd. 8 Oct., gezonden, bij welke Z. H. Pius IX zijn uitdrukkelijk verlangen te kennen geeft, dat van dien dag af, aan alle openbare vreugdebedrijven over zijne verheffing tot den pausselijken stoel een einde zal worden gemaakt, dat ieder zijne nuttige werkzaamheden onverpoosd hervatte, en dat de gelden, die soms tot het vieren van vreugdefeesten mogten bijeengebragt zijn, tot eenig nuttig doeleinde voor de armen zullen aangewend worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

Van 12 tot 17 October zijn ingeschreven.

Voltrokken Huwel.	22.	Levenloos aangegeven Zonen.	6
Geborenen	136	dito dito Dochters.	6
Overledenen	228.	Elders overl. en alhier ingeschreven.	—

Totaal	Gehuwde Paren	4380.	Sedert primo Januarij 1846.
	Geborenen	6349.	
	Alhier overledenen	5916.	
	Elders overl. en alhier ingeschreven.	218.	

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 October.

Koffij zeer stil — tot $19\frac{1}{2}$ à 20 c. is ordinair en goed ordinair Cheribon te bedingen — betere soorten in verhouding hooger betaald.

Suiker. Ruwe iets vaster — Surinaamsche met *f* 28/29 betaald. — Onze Stoom Fabrijken hebben wederom groote partijen geraffineerd, tot 20 Nov. te leveren, verkocht, gemalen tot *f* $35\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$. Van gewone Melissen komen wederom voor, wij noteren ordinaire Melissen tot *f* 35, goede *f* $35\frac{1}{2}$, veel goede *f* 36, mooi *f* 37 à $\frac{1}{2}$. Stroop *f* 30.

Rijst. In gevolge der groote verkoopingen, is de omzet kleiner geworden, doch kan men onder de vorige noteringen niet koopen. Specereijen zoo als voorheen. Vijgen, Condate *f* $8\frac{1}{2}$, Comadre *f* 10, Smirna Rozijn *f* $10\frac{1}{2}$, 11 — Samos *f* $7\frac{3}{4}$.

Zuidzee-Traan *f* $28\frac{1}{2}$ entrepot, Potasch *f* $14\frac{1}{2}$.

Tarwe 127, 29 ℔ b. j. *f* 358, 60; 131 ℔ witb *f* 380; 128 ℔ Rijn *f* 317; 122 ℔ j. Vries. *f* 318; 124 ℔ n. D. *f* 332; 126 ℔ Mecklenb. *f* 336; 124 ℔ Zeeuws. *f* 345; 128 ℔ Rostock. *f* 343, in ent.; 126 ℔ b. Pools. *f* 340, 5, in ent.

Rogge 117, 118 ℔ Petersb. *f* 256, 259; 118 ℔ Arch. *f* 259; 120 ℔ Deens. 258; 12) ℔ Rost. *f* 275; 119 ℔ Pruiss. *f* 268; 116 ℔ Riga *f* 252 ent.

Garst 11? ℔ j Deensche *f* 185.

Haver 83, 84 ℔ Fijne *f* 152, 154; 79, 80 ℔ Voer *f* 143, 142.

Boekweit 121 ℔ p. Vriessche *f* 238.

Koolzaad, $\frac{1}{2}$ hooger. Vriesch £vl. 50; Oostvriesch 52; Elve 52. Op 9 vaten Olie, April £vl. $56\frac{1}{2}$; Sept. 57; Oct. 54; Nov. 54. *Lijnzaad*, prijsh. Rigasch 109/10 ℔ *f* 305, 107/8 ℔ *f* 295. *Raapolie* per 6/w. *f* 33; Vliegend 32; primo Mei 33; Sept. $33\frac{1}{2}$; Oct. $33\frac{3}{4}$; Nov. $31\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$; Dec $31\frac{3}{4}$, 32. *Lijnolie* per 6/w. *f* $30\frac{3}{4}$; Vliegend $29\frac{3}{4}$; *Hennipolie* per 6/w. *f* $33\frac{3}{4}$. Vliegend $32\frac{1}{4}$. *Raapkoeken* *f* 70, 72. *Lijnkoeken* *f* 10, 12.

ROTTERDAM, 18 Oct. Heden verneemt men, dat de 2700 balen Brazil Koffij, per Bornholm, uit de hand zijn afgedaan, zoo men vermoedt tot 20 c. entr.

LEYDEN, 17 Oct. *Tarwe* *f* 10,80 à *f* 11 per mud. *Rogge* van *f* 9,40 tot 10 per mud. *Garst* van *f* 5,20 tot 6,30 per mud. *Haver* van *f* 4,30 tot *f* 5 per mud. *Duivenboonen* van *f* 8,50 tot *f* 8,60 per mud. *Paardenboonen* van *f* 6,40 tot *f* 6,70 per mud. *Koevleesch* en *Ossenvleesch* van 25 tot $27\frac{1}{2}$ Cents de 5 ons. *Varkensvleesch* of *Spek* van 18 tot 20 Cents idem. *Schapenvleesch* van 20 tot 25 Cents.

DEVENTER, 16 Oct. *Tarwe* *f* 11,50 à *f* 12,50. — *Rogge* *f* 9.25 a *f* 10. — *Garst* *f* 5.75 a *f* 6.25. — *Haver* *f* 4 a *f* 5. — *Boekweit* *f* 7.25 a *f* 7.75. — *Boter* *f* 17 a *f* 17.25, per $\frac{1}{8}$ ton.

LEEUWARDEN, 16 Oct. *Boter* *f* 42.00 a *f* 43 25. — *Kaas* *f* 25.00 a *f* 29.50.

SCHIEDAM, 8 Oct. 1846. *Genever* *f* 25,50; Amst. Proef *f* 26,75 het Ned. Vat, zonder Fust en zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

17 OCT.			gebl.	19 OCT. $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$58\frac{7}{8}$	$58\frac{7}{8}$	à	$59\frac{1}{16}$	59
Dito Dito	3	»	$70\frac{7}{8}$	$70\frac{7}{8}$	»	71	71
Dito Dito op resc.	3	»	71	$71\frac{1}{16}$	»	$71\frac{1}{4}$	$71\frac{5}{16}$
Dito Dito	4	»	$92\frac{11}{16}$	$92\frac{1}{2}$	»	$92\frac{15}{16}$	$92\frac{15}{16}$
O. I. Leening	4	»			»		
Amortis. Syndic.	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito Dito	$3\frac{1}{2}$	»	88	$87\frac{3}{4}$	»		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	»	$173\frac{5}{8}$	$173\frac{3}{4}$	»	$174\frac{1}{8}$	$174\frac{1}{8}$
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	»		$107\frac{3}{4}$	»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito	$2\frac{1}{2}$	»			»		
Dito bij Rotschild	$2\frac{1}{2}$	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	20	$19\frac{7}{8}$	»		
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$19\frac{9}{16}$	$18\frac{7}{8}$	»	$19\frac{3}{16}$	
Dito	3	»	$38\frac{3}{8}$	$38\frac{1}{4}$			
Dito Binnenl. à 6 m	3	»	$33\frac{3}{8}$	$33\frac{3}{8}$	»	$33\frac{7}{16}$	$33\frac{7}{16}$
Coupons Ardoins		»	$18\frac{9}{16}$	$18\frac{5}{8}$	»	$18\frac{3}{4}$	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest		»					
PORTUGAL, 1848 Londen	5	»	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]
Dito Dito	4	»	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$	»	$42\frac{5}{16}$	$42\frac{3}{8}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1815	5	»	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{1}{2}$	»	$104\frac{5}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{8}$	»	$104\frac{1}{4}$	
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»		$96\frac{1}{2}$	»	$96\frac{3}{4}$	
Dito bij Hope	4	»	$88\frac{7}{8}$	89	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	88	$87\frac{7}{8}$	»	88	
Cert. te Hamburg	5	»					
Inschrijving in Assignat.	6	»	68	$67\frac{7}{8}$	»	$68\frac{1}{8}$	
Cert. van Dito	6	»		$69\frac{1}{2}$			
POLEN, Certific.	4						
Dito Aand. met Loten fl 300							
Dito Dito fl 500							
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt.				»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oost., Met. 5 pCt. $106\frac{1}{4}$; Braz. 5 pCt $87\frac{1}{2}$; Mexico 23; Ven. $42\frac{3}{4}$.
Koers van het Geld: Beleening 5 pCt., Prolong. 6 pCt.
Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg $35.31\frac{3}{4}$; Zigt dito 35.75; 2/m. Londen 12 05; Zigt Londen $12.12\frac{1}{16}$; 3/m. Lisbon. 42.—; 3/m. Porto 42.—; 2/m Petersb 1.90.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.